

מנחות כה

משה שווערד

בענין ריצוי הציץ

1. רש"י גיטין דף נד/א

במזיד לא הורצה - מדרבנן וקנסא הוא לאסור בשר באכילה אבל בעלים נתכפרו והך זריקת מזיד איסורא דרבנן היא דמדאורייתא זורק לכתחילה דהציץ מרצה:

• תוספות זבחים דף צב/א

שלנה ושנטמאה - פירוש לן דמה ונטמא דמה ואם תאמר וטעמא מ"ט לא בעי כיבוס הא מדאורייתא זורקן לכתחילה כדאמרין (פסחים דף פ:): דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה וי"ל דמיירי כגון שנשבר הציץ או אינו על מצחו למאן דאית ליה [שאינו מרצה] (יומא דף ז:):

2. אור שמח הלכות קרבן פסח פרק ד: ב

אולם לפ"ז מוכרח דמה"ת אסור לזרוק דם יחיד שנטמא, רק אם זרק הורצה, וכן משמע לשון הירושלמי לעיל (פסחים פ"ז) ה"ה, הפריש בין קריבין ליחיד לקריבים לצבור, הקריבין ליחיד אם יש לו אומרים לו הבא, ואם לאו אין מתירין לו לזרוק דמו, עבר וזרק הורצה, הקריבין לצבור אם יש לו אומרים לו הבא [דדחוייה היא בצבור] ואם אין לו מתירין לו לזרוק לכתחילה כו', ולכן הוי קידוש טעות, דאילו ידע שנטמא ואסור לו לזרוק לא היה מקבלה בכלי שרת, ולא קידשה, והוי כדם שלא נתקדש בכ"ש. אבל אם נימא דמדאורייתא מותר לזרוק לכתחילה, רק מדרבנן אסור לזרוק, א"כ אמאי הוי קדושי טעות, הא כיון דבהעדר ידיעתו זרק הדם כדון טהור והורצה, הא למה הדבר דומה למה שפסק רבינו בפרק ט"ז מהלכות מכירה הי"ד, אבל המוכר לחבירו דבר שאיסור אכילתו מד"ס, אם היו הפירות כו', ואם אכלן אכל, ואין המוכר מחזיר לו כלום, יעו"ש, והיינו שאף אם הוזלו קודם שאכלן מ"מ כיון שנעשה מהן מה שהיה עושה בפירות היתר אינו מחזיר לו כלום מדמי המקח, ולא אמרינן דהוי מקח טעות, וקנינו בטל, ומשלם רק כפי מה שהיו שוים בעת אכילתו אותן, וכן פסק הש"ך ביור"ד סימן קי"ט עיי"ש, וטעמו משום דבאיסור דברי סופרים אין איסור על עצם הדבר, רק על כתפא דגברא מונח, שמצווה מלא תסור או משאל אביך ויגדך, וכי לא ידע מצווי החכמים והיה מתעסק אצל האיסור נמצא שלא עבר על איסורא דלא תסור, ונהנה מהן, והיו שוים לו כמי שהיו שוים אליו פירות היתר, וכאילו היה אוכל פירות היתר.

3. תלמוד בבלי מסכת יומא דף ז/ב

דתניא ציץ בין שישנו על מצחו בין שאינו על מצחו מרצה דברי רבי שמעון רבי יהודה אומר עודהו על מצחו מרצה אין עודהו על מצחו אינו מרצה

4. יד רמה על סנהדרין דף יב/ב

אמר מר ר' יהודה אומר מעברין מפני הטומאה... ורבינו שלמה זצ"ל פי' בין שישנו על מצחו של כהן גדול בשעת טומאה, ואינו נראה בעינינו דבשעת טומאה מאי ריצוי איכא, אלא מסתברא דבשעת הקרבה קאי דמרצה על הקרבן שנטמא ברצון, כדכתיב ונשא אהרן את עון הקדשים....

5. כלי יקר שמות פרשת תצוה פרק כח

ועשית ציץ זהב טהור. לדעת חז"ל (ערכין טז א) שאמרו שהציץ היה מכפר על עזות מצח צריך להתישב בדבר, שהרי נאמר והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עוון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל ואמרו חז"ל (מנחות כה א) אלו קדשים שקרבים בטומאה, ואיך יהיה המדרש כנגד פשוטו של מקרא. ולפי מה שכתבנו למעלה שהציץ מכפר על זנות שבגלוי כמו שנאמר (ירמיה ג ג) ומצח אשה זונה היה לך, וכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה שם תמצא קדושה והזנות מחלל הקדושה כמו שיתבאר לקמן בפרשת קרח (במדבר טז ד) על פסוק כי כל העדה כולם קדושים וגו' וישמע משה שחשדוהו באשת איש, לפי זה נוכל לומר שמצאו מקום אל דרש זה לומר כמו שהציץ מכפר על סתם קדשים שנטמאו כך הוא מכפר על מצח אשה זונה קדושת האדם ועל כן היה כתוב עליו קודש לה', ותרווייהו איתנהו ביה כי הציץ עצמו מכפר על טומאת הקדשים אמנם מה שהיה נתון על המצח דוקא הוא כדי לכפר גם על מצח אשה זונה, ומטעם זה נאמר ושמת אותו על פתיל תכלת דומה לפתיל תכלת של ציצית שנאמר (במדבר טו לט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, הרי שהוא מציל מן הזנות, וכמעשה של ההוא ששכר זונה בעד ארבע מאות זוז וניצול על ידי הציצית (מנחות מד א). ואף אם בסתם עזות מצח דיברו חז"ל מכל מקום יש בו גם כן חילול קדושה כי כל עזות פנים מסתמא אין הורתו בקדושה והוא בא מסיטרא דמסבא אחרי אשר הוטמאה חדר הורתו ודבר זה מבואר מעצמו:

ולהנחה זו יהיו כאן שלושה דברים המצילין מן הזנות. האחת הציץ עצמו שהיה כתוב עליו קודש לה'. השני הוא הפתיל תכלת דומה לפתיל תכלת של ציצית שנאמר בו אשר אתם זונים אחריהם. השלישי הוא המצנפת המכפר על גסות הרוח, ואמרו חז"ל (סוטה ד ב) כל המתגאה כאילו בא על כל העריות וכו', ואמרו עוד (שם) כל מי שיש בו גסות הרוח לסוף נכשל באשת איש וכו', וטעמו של דבר יתבאר בעזר ה' בפרשת קרח על פסוק כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' וישמע משה שחשדוהו באשת איש וכו' עיין שם, לכך נאמר בציץ ושמת אותו על פתיל תכלת והיה על המצנפת. ובוזה מיושב גם כן מה שפירש רש"י שצריכין אנו לקיים שלוש מקראות פתיל על הציץ וציץ על הפתיל ופתיל על המצנפת, כי נוכל לפרש לשון על אינו מורה על מקום הנחתו כי אם הוא לשון הוספה לומר שכל אחד מוסיף על חברו בהיות שכוונה אחת לשלושתן, ולפי זה יש על המורה על מקום הנחתו ויש על המורה על הוספה והמעין יבחר איזה מהם מורה על ההנחה כפי משמעות הפסוקים:

6. ספר מקדש דוד - קדשים - סימן לו

אמרינן ביומא (ז' ע"ב) כ"ג ביוה"כ יוכיח שאינו על מצחו ומרצה ויש לעיין אמאי לא ילבש גם הציץ כשנכנס בבגדי לבן כדי לרצות דאי משום יתור בגדים הא ציץ לאו בגד הוא שהוא של זהב ומ"ש מתפילין דס"ל לתוס' דאין בהם משום יתור בגדים ואי משום הפתיל תכלת שבו הא בעינן ג' על ג' ולא מצינו שהיה הפתיל רחבו ג' ולרצות א"צ ללבוש כל הבגדי זהב וסגי בציץ לחודא דהא יכול ללבוש הציץ בלא שאר הבגדים כמ"ש תוס' בקידושין (ס"ו.) גבי ינאי המלך ומשום דכתיב על מצחו תמיד ע"ש והנה בחולין פ' ראשית הגז (קל"ח.) אמרינן דכיפה של צמר היתה מונחת בראשו של כ"ג ועליו הציץ נתון ואפשר בשביל זה הוי יתור בגדים אך הרמב"ם ז"ל השמיט דין זה של כיפה של צמר ועמדו עליו המפרשים ז"ל בפ"י מהל' כלי המקדש וי"ל ג"כ דביוה"כ אי אפשר ליכנוס בציץ לבד מיתור בגדים לפי שהוא של זהב משום דאין קטגור נעשה סגור ועוד מהת"כ אחרי מות (פרש' א' פ"א פי' ט') נראה שיש מיעוט שלא לכנוס לפני ולפנים בציץ ע"ש:

מנחות כה

משה שווערד

1. שפת אמת על מנחות דף כה/א

בגמ' עון דלפני ה' אין עון דיוצא לא. משמע משום דהיוצא אינו לפני ה'. וקשה דנימא עון דאתנן זונה ומחיר כלב דמותרין בבמה [דכתי' ל"ת אתנן כו' בית ה' אלקיך ובמה] אינו בכלל בית ה' אלקיך. וי"ל משום דכתי' כי תועבת ה' גם שניהם [משמע דאינו מרצה]. והוי כמו לא לרצון יהי' לכם [דכתי' גבי בע"מ] מיהו למאי דמשמע מתוס' ד"ה אימא עון יוצא. דהכשר דבמה לא חשיב הותר מכללו הואיל ואינו לפני ה'. מיושב בלא"ה הך דאתנן ומחיר:

2. תוספות זבחים דף טז/ב

שכן לא הותרו מכללן - פירש בקונטרס וזר דהותר בבמה אין זה הותר מכללו שהרי לא נאסר שם מעולם והקשה ה"ר חיים דבהקומץ רבה (מנחות כה). קרי עון יוצא הותר מכללו בבמה ותיריך דשאני גבי ציץ דכתיב לרצון להם בכל מקום שמרצה ועוד י"ל דאפילו מיקרי הותר מכללו מ"מ פרכינן הכא שפיר שכן לא הותרו מכללן במקום שנאסרו:

3. תוספות זבחים דף כג/ב

הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה - וא"ת תיפוק לי דלא משכחת מידי דמתוקם ביה קרא אלא בטומאה ואומר רבינו תם משום דכתיב גבי ציץ לרצון להם דמשמע דבר שהוא לרצון במקום אחר ולהכי דחיק לאשכוחי הותר מכללן מכל הני דפריך מינייהו (במנחות דף כה). יוצא ושמאל ובעל מום [וא"ת] [א"כ] נותר ופיגול היכן הותרו מכללן דאיצטריך ליה לא ירצה ולא יחשב ואומר רבינו תם דפיגול הותר מכללו בבמה דלא שייך שם מחשבת חוץ למקומו והא דפריך בהקומץ רבה (מנחות דף כה). אימא עון יוצא שהותר מכללו בבמה אמר קרא לרצון להם לפני ה' עון דלפני ה' אין עון דיוצא לא חוץ למקומו חשיב שפיר לפני ה' שהמחשבה בפנים ואין לומר דבבמה לא קרינן ליה הותר מכללו כיון דהכשירו בכך כדקאמר התם גבי שמאל דכיון דאסור בפנים אין זה קרוי הכשירו בכך ונותר כדי נסבה ואגב פיגול נקט נותר הואיל ומשכח ביה קרא אע"ג דלא צריך אי נמי נותר הותר מכללו בראשו של מזבח דאיכא למאן דאמר אין לינה מועלת בראשו של מזבח

4. רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ד:א

...ונוטל את המחטה וחותה בה אש מעל המזבח מן הסמוך למערב, שנאמר מעל המזבח מלפני ה', ויורד ומניחה על הרובד שבעזרה, ומוציאין לו את הכף וכלי מלא קטרת דקה מן הדקה, וחופן ממנה מלא חפניו לא מחוקות ולא גדושות אלא טפופות הגדול לפי גדלו והקטן לפי קוטנו ונותן לתוך הכף. כבר ביארנו שהולכה בשמאל פוסלת בדם הקדשים ושאר העבודות. ולפיכך היו מן הדין שיוליך המחטה בשמאלו וכף הקטורת בימינו, אבל מפני כובד המחטה ועוד שהיא חמה, אינו יכול לסובלה בשמאלו עד הארון, לפיכך נוטל המחטה בימינו וכף הקטורת בשמאלו, ומהלך בהיכל עד שהוא מגיע לקדש הקדשים....

5. כסף משנה הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ז

כבר ביארנו שהולכה בשמאל פוסלת וכו'. מהל' ביאת המקדש פ"ה. ומ"ש אבל מפני כובד המחטה ועוד שהיא חמה וכו'. בר"פ הוציאו לו (דף מ"ז). וק"ל כיון שהולכה בשמאל פוסלת היאך הכשירו כאן מפני טעמים הללו. ואפשר דהולכה בשמאל לא פסלה אלא מדרבנן א"נ אע"ג דהולכה בשמאל בדם פסלה מדאורייתא משום דא"א שלא בהילוך בקטרת לא פסלה ובהכי אפשר רחמנא:

6. משך חכמה ויקרא פרק יד

(טו) ולקח הכהן מלג (השמן) ויצק על כף הכהן השמאלית. מצוה שיצוק לתוך כף של חבריו (תורת כהנים פרק ג, ז), וכתוב "מן השמן אשר על כפו" (פסוק טז) להורות דאם נתן לתוך כפו יצא, תורת כהנים. הענין דהימין מכונה על החכמה והתורה אשר בהגבר המושכלות אצל האדם, והשמאל הוא על כוחות האנושיות הטבעי והמתאווה וההכרח. לזה אמרו לישר מסילה להדבוק בדרכי השם: יצר - זה התאוה, והתינוק - זה הטבעי, ואשה - זה ההכרח, וכמו שאמרו: אדם מביא חטים חטים כוסס?! (פשתן פשתן לובש?! לא נמצא) מאירה עיניו (ומעמידתו על רגליו) - שמאל דוחה וימין מקרבת, שיקרב זה מצד הצורך בזה אל דרכי החכמה והתורה, לא מצד השמאל של האדם, שדבוק בזה בקשר בלתי מתפרד.

והנה ביום הכיפורים נגדר כח התאוה וההכרחי, כי יעמוד האדם כמלאך נפרד מעניני החומר - אכילה שתיה וכו' תשמיש - אז מצאנו ששמאלו של אדם מכפרת, וזהו שאמרו שמאל שהותר מכללו ביום הכיפורים... לאפוקי יום הכיפורים דהוכשרו בשמאל [מנחות כה, א]. ולכן שטן לית ליה רשות לאשטוני כי כח השמאל - היינו כח התאוה - אז בטל לגמרי. והנה הכהן כל השנה, אף שהוא אינו פורש מאשה ומההכרח, כדרך כהני הקופים, אבל מוגדר הוא: באכילתו, אוכל תרומה בטהרה וקדשים במקום קדוש, באשה מוגדר הוא מזונה גרושה וכו' וכשהוא טמא אסור לעבוד עבודה. ולכן שמאלו עלול להיות כלי שרת לקבל את השמן של מצורע. וז"ש "ויצק על כף הכהן השמאלית", שכף השמאל יהיה בכיהונו.

7. רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לו

וכל דם הקדשים אינו מקבל טומאה כלל שנאמר בדם על הארץ תשפכנו כמים, דם שנשפך כמים הוא הנחשב כמים ומקבל טומאה אבל דם קדשים שאינו נשפך כמים אינו מקבל טומאה.

8. כסף משנה הלכות פסולי המוקדשין פרק א

וכל דם הקדשים אינו מקבל טומאה כלל וכו'. בסוף פרק ב"ש (דף מ"ו:). ומ"ש על הארץ תשפכנו כמים וכו'. בספ"ק דפסחים (דף ט"ז:): מנין לדם קדשים שאינו מכשיר שנאמר על הארץ תשפכנו כמים וכו' ומתיב התם מדתניא דם שנטמא וזרקו במזיד לא הורצה ומשני התם מדרבנן. וק"ל מדתנן בפרק כיצד צולין (דף פ':) הנזיר ועושה פסח הציץ מרצה על טומאת הדם ומשמע דמדאורייתא טמא הדם מדקתני הציץ מרצה וצ"ע:

9. ספר איזהו מקומן

בשוגג הורצה במזיד לא הורצה - כיבמות דף צ. מפרש דהא דקנסו רבנן במזיד ולא הורצה היינו להתיר בשר באכילה אבל הבעלים ודאי נתכפרו דאל"כ הא הדר מעייל חולין בעזרה, ועי' שטמ"ק בזבחים עג: בהשמטות, ומצפ"א שם, ואור שמח (פסוהמ"ק ו. ז.).

10. ספר איזהו מקומן

ובעובד מוכבים בין בשוגג בין במזיד וכו' לא הורצה:

א] הרמב"ם השמיט ולא כתב האי דינא - עי' קר"א בזבחים מה:, חי' הגרי"ז שם סוף מה. ובסוגיין, אבן האזל פסוהמ"ק א. לד., אבי עזרי שם, ומשמר הלוי זבחים סי' ל"ט.

ב] האם קרבן עכו"ם נתמעט מריצוי ציץ גרידא, או מעיקר דין הרצאה שיש בקרבן וממילא לא מהני ריצוי ציץ:

כן חקר בחי' הגרי"ז (כאן, וזנמס מה:), והוכיח מתוס' זבחים ד. (ד"ה וישנן) דנתמעטו מעיקר דין הרצאה של הקרבן, ולפיכך כתבו התוס' שם דאם שחט לשם עכו"ם לא נפסל משום שינוי בעלים דבעינן חבירו דומיא דידיה, ובזה הוא מבאר דעת הרמב"ם שהשמיט דין זה, די"ל דסבר דעיקר ריצוי הקרבן הוא בדם ובהא נתמעטו מריצוי ציץ,

אבל באימורין שאינם תלוין בדין הרצאת הקרבן י"ל דמהני ריצוי ציץ אף בעכו"ם, והרמב"ם שסובר בלאו הכי דאין בדם טומאה ואין צריך ריצוי ציץ לכן אין נפק"מ בדין זה דעכו"ם לאו בני הרצאה.

11. ספר איזהו מקומן

על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר וכו' - צ"ב למאי מהני ריצוי הציץ על הבשר, דהלא לאכול הבשר אסור אף לאחר ריצוי הציץ - ע"י רש"י בפסחים טז: (ד"ה על הדם) דמישבה אליבא דר' יהושע דאם אין בשר אין דם, ותוס' שם השיגו עליו דיש לישבה אף אליבא דר"א, וכ"כ תוס' ביבמות צ. (ד"ה ועל הנשר), ותוס' יומא ז. (ד"ה על הדם), ותוס' הר"פ בסנהדרין יב:, ושטמ"ק כאן (אות ז').

12. ספר איזהו מקומן

דתניא אין תורמין מן הטמא על המהור:

טעם האיסור:

רש"י בסוגיין משמע דמפרש טעם האיסור לתרום מן הטמא על הטהור משום דהוי כמין הרעה על היפה, והוא כפירוש הר"י בתוס' יבמות פט. (ד"ה אין תורמין) והמאירי שם, אולם רש"י גופיה פירש ביבמות שם ובפסחים לג. משום הפסד כהן, וכן פירש הר"ש בתרומות (ג. ג.).

(והנה בספר מקור ברוך (מ"א סי' ל"א) חקר באיסור לתרום מן הרעה על היפה אם הוא הין בעצם ההפרשה או שהוא משום מצות הנתינה לכהן ליתן מן היפה, ולצד השני אין סתימה בדברי הרש"י, ודו"ק. וראה בתוס' יבמות הנ"ל שהביאו עוד פירוש הריב"ן שהוא משום תתן לו ולא לאורו, ועיי"ש שדחהו.)

13. חידושי הגרי"ז מסכת מנחות דף יב עמוד ב

ונראה דהנה לענין יוצא כתבנו לעיל ראייה דהזריקה אינה מתרת הבשר באכילה אף דמועלת זריקה ליוצא, והנה לענין טומאה באם הציץ מרצה על האכילות יש להסתפק אם נימא דבעצם הזריקה מתרת להבשר ונשאר רק איסור טומאה, או דהזריקה אינה מתרת את הבשר לאכילה כלל, ויש להביא על זה ראייה מהמשנה לקמן (דף י"ד ע"ב) דר"י סבר בנטמא אחת מן החלות או אחת מן הסדרים דכולן יצאו לבית השרפה, משום דאין קרבן ציבור חלוק, אף דהזריקה מועלת לטמא משום דהציץ מרצה כדמוקי לה שם בגמרא, והנה אם נימא דבעצם הזריקה מתרת ולא נשאר על הטמא כ"א איסור טומאה, א"כ מאי שייך לומר אין קרבן ציבור חלוק דלהוי הטהור ג"כ אסור, הלא איסור טמא אין זה שייך כלל ורק איסור טומאה יש בו שהוא איסור צדדי, והנשאר בטהרה טהור הוא ולא טמא, אלא ע"כ מבואר דבטמא אין הזריקה מתרת לאכילה כלל, וע"כ סובר ר"י דאין קרבן ציבור חלוק וגם על הטהור אין הזריקה מתרת וע"כ יצאו שניהם לבית השריפה.

והנני רבי אליעזר אומר הציץ מרצה על האכילות וכו'. בחידושי הגרי"ז חקר, האם למאן דאמר ציץ מרצה על האכילות, זריקת הדם מתרת בשר זה באכילה, אלא שמכל מקום יש איסור באכילתו מצד הטומאה שבו, שאסרה התורה לאכול בשר קדשים שנטמא^א. או שזריקת הכפרה בלבד חלה על בשר זה שנטמא, אבל אין הזריקה מתרת אותו באכילה, אשר לצד זה בנוסף לאיסור אכילתו מצד טומאתו, אסור הוא באכילה מצד שלא התירוהו הזריקה כלל.

14. ספר יד בנימין

שם בגמ' יכול שאני מרצה את הפיגולין כו' ✓
[אע"ג דפיגול וותר זלא"ה זכרת,
נפק"מ שאס שגג זפיגול והזיד זטומאה –
ז"ק]. והנה לכאו' יש לתמוה האך ס"ד לרצות
את הפיגולין הא פיגול לא הוי ניתר לטהורים
שהזריקה לא התירה מעולם, זרס כזר תי'
זשטמ"ק זשס תו"ס זכיון דאין פיגול נקצע
עד שיקרבו כל מתיריו וזאים זנת אחת אכילה
ופיגול שפיר הוי ניתר לטהורים, וכ"כ זחי'
המיוחסים להרשז"א ז"ל, וכוונתם דאפי' אס
מחשזת הפיגול הי' זשחיטה מ"מ הרי לא
נקצע הפיגול עד לאחר זריקה דהיינו לאחר
שיקרבו כל מתיריו נמלא דהיתר זריקה ואיסור
פיגול זאים זז"א ומיקרי שפיר ניתר לטהורים,
ומה דלא כתבו זשחיטות דמיירי שחיטת זשעת
זריקה י"ל משום דשטות הלשון משמע דמיירי
זכל גווי.

15. ספר איזהו מקומן

אימור דשמעת ליה לר"א בתרומה דקילא ✓
בקדשים דחמירי מי שמעת ליה -
זה הוה מצי למיפרך ג"כ לעיל לר' יוסי אלא
דעדיפא מיניה פריך שם - חי' הגרוז"ס.

16. ספר איזהו מקומן

רבינא אמר טומאתו בין בשוגג בין ✓
במזיד הורצה וכו' ורב שילא
אמר זריקתו בין בשוגג בין במזיד הורצה
וכו' - טעמי מחלוקתם ביארו תוס' ביבמות
ז. (סוף ד"ה והא' וז"ל "דמר סבר דבטומאה
איכא למיקנס טפי במזיד דהוי אתחלתא
דפסולה ולא עביד נמי מצוה בשעה שמתמא,
ומר סבר בזריקה שייך למיקנס טפי שמקריב
דבר טמא לגבוה וזילא מילתא טפוי", עכ"ל.
וראה עוד מש"כ טה"ק לבאר בטעמיהם,
וע"ע נתיבות הקודש.

17. דף על הדף מנחת דף כה עמוד ב

בגמ': והתניא ר"א אומר הציץ מרצה על אכילות וכו'. בקובץ שעורים עמ"ס פסחים (אות קנ"ט) מביא ספק שחוקר
המנחת חינוך, באוכל יוצא, או טמא, אם יש בזה מצות אכילת קדשים, אלא דהוי מהב"ע ע"ש. ומעיר על כך בקוב"ש:
הנה מצינו למ"ד ציץ מרצה על אכילות, ומשוי לי' כי כשר, לעינן דמהניא זריקה, למ"ד אין בשר אין דם, ומ"מ אסור
באכילה, דלא מהני ציץ להתיר האיסור, ומבואר מזה, דהא דטמא מיקרי אין בשר, אינו משום האיסור, אלא מפני פסולו,
והפסול והאיסור הן שני דברים נפרדין, וכן בכל פסולי קדש, מלבד איסורין יש בהן פסול, ובפסולין ליכא מצות אכילה כלל,
כמו בכל המצות, דהפסול אין בו מצוה כלל. וחקירת המנחת חינוך אין לה מקום אלא בטמא, דמרצה ציץ על אכילות ומשוי
ליה כשר, בזה י"ל, דאף דאיסור איכא, מ"מ יש באכילתן מצוה אי לאו טעמא דמהב"ע, וגם באופן זה יש לפקפק טובא ע"כ.